

SV

SV

SV

EUROPEISKA KOMMISSIONEN

Bryssel den
KOM(2010) 715/4

**MEDDELANDE FRÅN EUROPEISKA KOMMISSIONEN TILL
EUROPAPARLAMENTET, RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH
SOCIALA KOMMITTÉN OCH REGIONKOMMITTÉN**

Europeiska unionens strategi för Donauregionen

{SEK(2010) 1489}

{SEK(2010) 1490}

{SEK(2010) 1491}

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1.	Inledning	3
2.	Utmaningar och möjligheter	4
2.1.	Utmaningar.....	4
2.2.	Möjligheter.....	5
3.	En handlingsplan.....	6
3.1.	Knyta samman Donauregionen.....	7
3.2.	Skydda miljön i Donauregionen.....	8
3.3.	Skapa välstånd i Donauregionen.....	9
3.4.	Stärka Donauregionen.....	10
4.	Genomförande och förvaltning	11
5.	Kopplingar till EU-politiken	13
6.	Slutsatser	13

MEDDELANDE FRÅN EUROPEISKA KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET, RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN OCH REGIONKOMMITTÉN

Europeiska unionens strategi för Donauregionen

1. INLEDNING

Donauregionen har genomgått en dramatisk förändring. Senast var det de två EU-utvidgningarna 2004 och 2007. Världens mest internationella flodbäcken ligger nu till stor del inom EU:s territorium. Det innebär nya möjligheter att möta de utmaningar som denna region står inför och att utnyttja dess potential, särskilt när det gäller att öka ansträngningarna för att få bukt med den ekonomiska krisen på ett hållbart sätt. På områdena socioekonomisk utveckling, konkurrenskraft, miljövård och resurseffektiv tillväxt kan förbättringar ske, och säkerheten och transportkorridorerna kan moderniseras. Donau kan öppna EU för de närmaste grannarna, Svarta havsområdet, Sydkaukasien och Centralasien. En EU-strategi för Donauregionen kan bidra till EU:s mål, som är att stärka större politiska EU-initiativ, särskilt Europa 2020-strategin.

Donauregionen är ett funktionellt område som definieras av sitt flodbäcken. Samarbetsorgan som Donaukommissionen och Internationella kommissionen för skyddet av Donau arbetar med särskilda frågor. Genom strategin utvidgas detta tillvägagångssätt, så att man kan ta itu med prioriteringar på ett samordnat sätt. Geografiskt berör den främst men inte enbart Tyskland (Baden-Württemberg och Bayern), Österrike, Slovakien, Tjeckien, Ungern, Slovenien, Rumänien och Bulgarien inom EU och Kroatien, Serbien, Bosnien och Hercegovina, Montenegro, Moldavien och Ukraina (regionerna längs Donau) utanför EU. Strategin förblir öppen för andra parter i regionen. Eftersom Donau rinner ut i Svarta havet bör strategin vara förenlig med planerna för Svarta havet. Med sina över 100 miljoner invånare och en femtedel av EU:s yta är detta område av vital betydelse för Europa.

I regionen finns det ett behov av att knyta samman människor och deras idéer och behov. Transportförbindelserna måste moderniseras, och tillgången till informationsteknik måste förbättras. Energin kan bli billigare och energiförsörjningen tryggare med hjälp av bättre förbindelser och alternativa energikällor. Utvecklingen bör vägas mot skyddet av miljön inom en strategi för en hållbar utveckling i enlighet med relevant EU-lagstiftning på miljöområdet. Man måste samarbeta för att minimera risker och katastrofer som översvämningar, torka och industriolyckor. Genom att bygga vidare på de goda möjligheterna till forskning och innovation kan regionen stå i främsta ledet när det gäller handel och företagande inom EU. Skillnader i utbildning och sysselsättning kan övervinnas. Regionen kan göras till ett tryggt och säkert område där konflikter, marginalisering och brottslighet åtgärdas på ett effektivt sätt.

Senast 2020 ska alla invånare i regionen ha bättre framtidsutsikter när det gäller högre utbildning, arbete och välbefinnande i sin hembygd. Strategin bör leda till att området verkligen blir en säker och trygg region för 2000-talet och en av de mest attraktiva i Europa.

För att uppnå detta bad Europeiska rådet kommissionen att utarbeta denna strategi¹. Den följer efter det positiva mottagandet av EU:s strategi för Östersjöområdet som nu håller på att genomföras. I sin begäran om en strategi för Donauregionen, som bygger på erfarenheten från Östersjön, betonar rådet vikten av en integrerad strategi för en hållbar utveckling. Man måste identifiera synergieffekter och hitta kompromisser, till exempel när det gäller att utveckla avancerad miljöteknik, arbeta för en bättre anpassning av politiken och finansieringen för att öka effekterna på fältet och motverka fragmentering. Kommissionen, som arbetar inom många politikområden, kan bidra till detta arbete, såsom beskrivs i detta meddelande till övriga EU-institutioner och i en åtföljande handlingsplan.

Kommissionen är helt övertygad om att man måste sätta upp mål och inrikta sig på och prioritera insatser. Dessa bör vidareutvecklas i samarbete med intressenter direkt efter det att detta meddelande har antagits och utformas slutgiltigt före Europeiska rådets möte i juni 2011. Mål kommer att ställas upp för medlemsstaterna, med länder utanför EU kommer att uppmuntras att försöka uppnå dem med hänsyn till sina särskilda förhållanden. Målen kommer att övervakas noggrant i samband med kommissionens rapportering.

2. UTMANINGAR OCH MÖJLIGHETER

Förslagen är ett resultat av det omfattande samrådet med intressenter. Regeringar, också i länder utanför EU, har deltagit via "nationella kontaktpunkter". Experter vid berörda avdelningar inom kommissionen och vid Europeiska investeringsbanken och andra regionala organ (t.ex. det regionala samarbetsrådet) har mobiliserats. Intressenterna konsulterades på Internet och i samband med fem större konferenser. Huvudbudskapen var följande: 1) Detta är ett välkommet initiativ för att stärka regionens integrering i EU, 2) medlemsstaterna och tredjeländer (inklusive kandidatländer och potentiella kandidatländer) engagerar sig på högsta politiska nivå, 3) kommissionen har en nyckelroll när det gäller att främja processen, 4) befintliga resurser kan utnyttjas mycket bättre till målen i strategin och 5) strategin måste leverera synliga, konkreta förbättringar för regionen och dess invånare.

2.1. Utmaningar

Historiskt har Donauregionen varit särskilt drabbad av omvälvningar med många konflikter, befolkningsförflyttningar och odemokratiska regimer. Järnridåns fall och EU:s utvidgning innebär dock möjligheter till en bättre framtid. Detta betyder att man måste anta stora utmaningar, särskilt följande:

- **Rörlighet:** Donau är i sig en viktig korridor inom det transeuropeiska transportnätet. Men den används långt under sin fulla kapacitet. Det gods som transporteras på Donau utgör endast 10–20 % av frakten på Rhen. Eftersom transport på inre vattenvägar har stora miljö- och effektivitetsfördelar måste dess potential utnyttjas på ett hållbart sätt. Det finns ett särskilt behov av mer multimodalitet och bättre förbindelser med andra flodbäcken för att modernisera och utvidga infrastrukturen vid sådana transportknutar som flodhamnar.
- **Energi:** Priserna är höga i regionen relativt sett. Uppsplittrade marknader leder till högre kostnader och minskad konkurrens. Beroende av några få externa leverantörer ökar sårbarheten, vilket återkommande vinterkriser vittnar om. En mer diversifierad energiförsörjning genom bättre sammankoppling och verkligt regionala marknader ökar

---

¹ Europeiska rådet bad formellt Europeiska kommissionen att samordna en EU-strategi för Donauregionen och angav följande i sina slutsatser av den 19 juni 2009: "Det uppmanar [...] kommissionen att lägga fram en EU-strategi för Donauområdet före 2010 års utgång."

energitryggheten. Ökad effektivitet, däribland energisparande och fler förnybara källor, är grundläggande.

- **Miljö:** Donauregionen är ett viktigt internationellt flodbäcken och en viktig ekologisk korridor. Detta kräver en regional strategi för naturskydd, samhällsplanering och vattenvård. Föroreningar tar inte hänsyn till nationella gränser. Stora problem som orenat avloppsvatten, gödningsmedel och markutsläpp bidrar till att Donau är mycket förorenad. Miljöpåverkan från transportförbindelser, turistsatsningar eller nya energiproducerande anläggningar måste också beaktas.
- **Risker:** Stora översvämningar, torka och industriella föroreningar inträffar alltför ofta. Förebyggande åtgärder, beredskap och ändamålsenliga insatser kräver ett omfattande samarbete och informationsutbyte.
- **Socioekonomisk utveckling:** Regionen uppvisar mycket stora skillnader. Där finns några av de mest framgångsrika, men också några av de fattigaste regionerna i EU. Framför allt saknas det ofta kontakter och samarbete, både på det ekonomiska och institutionella planet. Företagen utnyttjar inte tillräckligt den internationella dimensionen i marknadsföring, innovation och forskning. Andelen högutbildade personer i Donauregionen är lägre än genomsnittet i EU-27, med stora skillnader beroende på vilken del det är frågan om. De bäst utbildade lämnar ofta området.
- **Säkerhet, allvarlig och organiserad brottslighet:** Allvarliga problem kvarstår. Det finns särskilda problem med människohandel och varusmuggling i flera länder. Korruption undergräver allmänhetens förtroende och förhindrar utveckling.

Dessa utmaningar hanteras bäst genom att man tillsammans fastställer prioriteringar och kommer överens om och genomför åtgärder. Till exempel måste exploatörer och naturvårdare hitta innovativa lösningar och tillsammans åtgärda de allvarligaste problemen till förmån för hela regionen.

2.2. Möjligheter

Donauregionen erbjuder även många möjligheter. Den har många fantastiskt vackra naturområden. Den har en rik historia och kultur och ett rikt kulturarv. Utvecklingspotentialen är enorm, särskilt i de länder som har påverkats mest av alla förändringar sedan 1989. Det finns kreativa idéer och kvalificerad arbetskraft. Exempel på detta är följande:

- Regionen ligger där Europa öppnar sig mot öst. Befintliga **transport- och handelsförbindelser** måste utvecklas (t.ex. genom Traceca, det transportnätverk som förbinder EU med Kaukasus och Centralasien via Svartahavsområdet).
- Regionen har ett **stabilt utbildningssystem** med många universitet. Kvaliteten varierar dock. Utbildningen och fortbildningen måste anpassas till behoven på arbetsmarknaden och studenternas rörlighet inom regionen måste främjas.
- Regionen har en **slående kulturell och etnisk mångfald och varierad natur**. Där finns världsmetropoler och världsarvplatser, bland annat med fler huvudstäder än längs någon annan flod i världen. Detta kräver ett modernt utbud för turister och en modern infrastruktur så att både gäster och värdar kan ha behållning av turismen.
- Regionen kan bättre utnyttja **förnybara energikällor**, oavsett om det handlar om vattenkraft, biomassa, vind eller jordvärme. Det finns också stort utrymme för **energisparande** genom en bättre styrning av efterfrågan på energi och genom modernisering av byggnader och transporter. Dessa åtgärder skulle bidra till övergången till en koldioxidsnål ekonomi.

- Regionen kännetecknas av **rika miljö tillgångar**: enastående djur- och växtliv, värdefulla vattenresurser och fantastiska landskap (t.ex. Donaudeltat och Karpaterna). Dessa bör återställas och bevaras på ett hållbart sätt.

Ska man utnyttja dessa möjligheter på bästa sätt krävs också ett ökat samarbete, gemensam planering och investeringar, och en utveckling av de viktiga förbindelserna.

3. EN HANDLINGSPLAN

Ett samordnad insats är därför det centrala i den föreslagna strategin. I den betonas följande: bättre och intelligenta förbindelser för rörlighet, handel och energi, miljöåtgärder och riskhantering samt samarbete om säkerhet. Det finns fördelar med att samarbeta i frågor som gäller innovation, turism, informationssamhället, institutionell kapacitet och marginaliserade befolkningsgrupper.

I strategin finns ett förslag till handlingsplan, som kräver ett starkt engagemang från berörda länder och andra intressenter. Kommissionen kommer regelbundet att se över framstegen. Resultat, åtgärder och projekt kommer därför att uppdateras eller ersättas allteftersom de slutförs, vilket gör detta till en ”löpande” plan. Tonvikten ligger på en samordnad, lokalt förankrad strategi. Goda förbindelser mellan stads- och landsbygdsområden, rättvis tillgång till infrastruktur och tjänster och jämförbara levnadsvillkor främjar den territoriella sammanhållningen, som nu är ett uttalat EU-mål.

Vid samrådet kom man fram till många förslag till åtgärder. Kommissionen har tillsammans med medlemsstaterna, regionerna och andra intressenter valt ut sådana åtgärder som

- uppvisar omedelbara och synliga fördelar för regionens invånare,
- har en effekt på makroregionen (eller en betydande del av den); projekten bör därför främja en hållbar utveckling och omfatta flera regioner och länder,
- är enhetliga och understöder varandra och på så sätt skapar lösningar som gynnar alla parter,
- är realistiska (tekniskt genomförbara och med trovärdig finansiering).

De projekt som presenteras nedan är exempel som bör främjas. De tjänar som en illustration utan inbördes rangordning. Många andra åtgärder har föreslagits – handlingsplanen är en vägledande ram som utvecklas allteftersom arbetet fortskrider.

Fyra olika insatsområden omfattar de viktigaste frågorna, med olika prioriterade områden:

- 1) Knyta samman Donauregionen
  - Förbättra rörlighet och multimodalitet
    - a) Inre vattenvägar
    - b) Väg-, järnvägs- och flygförbindelser
  - Främja en hållbarare energianvändning
  - Främja kultur och turism och kontakter mellan människor
- 2) Skydda miljön i Donauregionen
  - Återställa och bevara vattenkvaliteten
  - Hantera miljörisker
  - Bevara biologisk mångfald, landskap och luft- och markkvaliteten

- 3) Skapa välstånd i Donauregionen
  - Utveckla kunskapssamhället genom forskning, utbildning och informationsteknik
  - Stödja företags konkurrenskraft, även utveckling av kluster
  - Investera i människor och kompetens
- 4) Stärka Donauregionen
  - Öka den institutionella kapaciteten och det institutionella samarbetet
  - Samarbeta för att öka säkerheten och motverka organiserad och allvarlig brottslighet

3.1. Knyta samman Donauregionen

Goda förbindelser är grundläggande för Donauregionen, både internt och med andra regioner i och utanför Europa. Ingen del bör förbli perifer. Transport- och energiinfrastruktur har många luckor och brister på grund av otillräcklig kapacitet och kvalitet eller dåligt underhåll. Det krävs även bättre förbindelser mellan människor, särskilt genom kultur och turism.

Ändamålsenliga förbättringar kräver samordnad planering och finansiering och ett samordnat genomförande. Marknadsmisslyckanden, beroende på externa effekter, är påfallande tydliga eftersom det saknas investeringar över gränserna. Storskaliga projekt måste identifieras och genomföras på ett hållbart och effektivt sätt med delade kostnader och fördelar. Ju fler användare det finns, desto effektivare blir investeringarna med betydande stordriftsfördelar.

Huvudfrågor

Transport

Flodbäckenet har stor potential för en hållbar sjöfart på inre vattenvägar, och floden är central. Detta kräver förbättringar av förvaltningen, utrustningen och tillgången till kvalificerad personal. Donaus och dess biflodens fysiska kapacitet bör förbättras och befintliga flaskhalsar elimineras så att man får en lämplig nivå av farbarhet och samtidigt genomför Naiadesprogrammet och respekterar miljölagstiftningen, baserat på det gemensamma uttalandet om sjöfart på inre vattenvägar och miljömässig hållbarhet i Donaubäckenet. Man bör ge stöd till innovativ teknik i linje med marknadsbehoven. Bättre utbildning och karriärmöjligheter bör avhjälpa bristen på yngre personal (skeppare, kaptener m.m.).

Infrastrukturen för vägar, järnvägar och flyg är ofta ineffektiv eller saknas helt, särskilt gränsöverskridande förbindelser. Prioriterade projekt inom det transeuropeiska transportnätet och järnvägskorridorerna för godstransporter enligt förordning (EU) nr 913/2010 måste genomföras i tid. Det framtida fördraget om en transportgemenskap kommer att medföra att länderna på västra Balkan integreras bättre. Multimodalitet och driftskompatibilitet, det vill säga utnyttjande av flodens potential som en viktig faktor i modern logistik, är avgörande. Förbindelser mellan nord och syd behövs också. Donaus funktionella luftrumblock (Functional Airspace Block, FAB) är av stor betydelse för flygledningen och också för att förbättra de regionala flygplatsernas kapacitet.

Energi

Återkommande kriser sätter ljuset på regionens sårbarhet. Infrastrukturens kvalitet, försörjningstrygghet, marknadsorganisation, ohållbar efterfrågan, energieffektivitet och användning av förnybara energikällor är ofta problematiska. Det är mycket viktigt att modernisera och bygga ut energinäten, särskilt genom sammankopplingar, genom att genomföra Europeiska energiprogrammet för återhämtning och genom att stärka det

transeuropeiska energinätet. Det behövs också ett utbyte av erfarenheter, särskilt när det gäller intelligenta nät, smarta städer och miljöinnovation.

Kultur och turism

Regionen är attraktiv, med en gemensam historia, traditioner, kultur och konst som avspeglar de olika befolkningsgrupperna och sin vackra natur. Donaudeltat är ett världsarv med ett stort utbud av sport- och andra fritidsaktiviteter. Ett gemensamt och hållbart tillvägagångssätt för att förbättra och marknadsföra dessa möjligheter bör göra Donauregionen till ett europeiskt och världsomfattande varumärke.

Exempel på mål:

- Öka godstransporten på floden med 20 % mellan 2010 och 2020.
- Eliminera alla flaskhalsar som finns på floden så att den år 2015 kan ta emot fartyg av typ V1b året runt².
- Förkorta restiden för konkurrensutsatta järnvägsförbindelser för persontrafik mellan större städer.
- Inom 3–5 år inrätta de fyra järnvägskorridorer för godstransporter som enligt planerna ska korsa Donau.
- Utveckla effektiva multimodala terminaler vid Donaus flodhamnar för att förbinda inre vattenvägar med järnvägs- och vägtrafiken till 2020.
- Uppnå de nationella målen som bygger på klimat- och energimålen i Europa 2020-strategin.

3.2. Skydda miljön i Donauregionen

Miljöresurser är gränsöverskridande och står över nationella intressen. Detta gäller särskilt för Donauregionen, som innefattar bergsområden som Karpaterna, Balkan och delar av Alperna. Regionen har också ett rikt och unikt djur- och växtliv både i vatten och på land och är en av de få platserna i Europa där pelikaner, vargar, björnar och lodjur lever. Dessa blir alltmer utsatta för påverkan genom människans verksamhet. Samarbete är av största betydelse, annars går väl utfört arbete på en plats snabbt till spillo på grund av försummelse någon annanstans. Befintliga samarbetsstrukturer bör stärkas.

Huvudfrågor

Vatten

Regionen är det mest internationella flodbäckenet i världen med många viktiga biflöden, sjöar och grundvattenförekomster. Att se till att vattenkvaliteten är god, såsom krävs enligt ramdirektivet för vatten, är centralt. Det behövs en hållbar vattenvård, och samtidigt måste föroreningar från organiska ämnen, gödselmedel eller farliga ämnen minskas. I förvaltningsplanen för avrinningsområdet, som antogs av alla stater i Donau 2009, fastställs konkreta mål och åtgärder att utgå ifrån.

² I den internationella klassifikationen av europeiska inre vattenvägar (UNECE/TRANS/120/Rev.4, s. 28–29) i den europeiska överenskommelsen om viktiga inre vattenvägar av internationell betydelse (European Agreement on Main Inland Waterways of International Importance) klassificeras parametrarna för motorfartyg och skjutbogsrade konvojer. I denna text avses med kategori V1b endast skjutbogsrade konvojer och fartyg för inre vattenvägar med högsta djupgående på 2,5 m.

Risker

Invånarna i regionen måste skyddas från katastrofer, till exempel översvämningar och industriolyckor som får betydande transnationella negativa följder – senast under 2010 – genom åtgärder för förebyggande och hantering av katastrofer, till exempel enligt översvämningdirektivet, Sevesodirektivet, gruvavfallsdirektivet eller direktivet om miljöansvar. Isolerat arbete innebär bara att problemet förskjuts och att närliggande regioner försätts i svårigheter. Oftare återkommande perioder av torra är också ett problem, liksom anpassningen till klimatförändringarna. Det regionala samarbetet måste främja grön infrastruktur och tillämpning av långsiktiga ekosystembaserade lösningar samt göra det lättare att dra lärdom av tidigare händelser.

Biologisk mångfald, jordar

Förlusten av naturliga livsmiljöer sätter press på djur- och växtlivet och påverkar den övergripande kvaliteten på miljön. Uppsplittade ekosystem, ökad markanvändning och stadsutbredning innebär stora påfrestningar. Europa 2020-målet för biologisk mångfald³ måste uppnås genom att man hejdar förlusten av biologisk mångfald och ekosystem och återställer ekosystemtjänsterna och på nytt knyter samman livsmiljöer. Målen för naturskyddsområden, som Natura 2000-områden, kan endast uppnås om man tar hänsyn till hela regionens ekologiska krav. När det gäller jordarna orsakar erosionen från odlingsmarker förorening av vatten, liksom förorenade områden och avfallshantering, som alla åtgärdas med konkreta insatser i strategin.

Exempel på mål:

- Uppnå de miljömål som fastställts i förvaltningsplanen för Donaubäckenet.
- Minska näringsämnesnivåerna i Donau så att ekosystemen i Svarta havet kan återställas till förhållanden som liknar dem som rådde 1960.
- Färdigställa och anta förvaltningsplanen för deltat senast 2013.
- Genomföra planer för hantering av översvämningrisker längs Donau – senast 2015 enligt översvämningdirektivet – som ska innefatta en betydande minskning av översvämningrisken till 2021, också med hänsyn till den potentiella inverkan av klimatförändringar.
- Upprätta ändamålsenliga förvaltningsplaner för samtliga Natura 2000-områden.
- Säkerställa livskraftiga populationer av Donaus stör och andra inhemska fiskarter till 2020 och bekämpa invasiva arter.
- Till 2020 minska det område som drabbats av markerosion som överstiger 10 ton per hektar med 25 %.

3.3. Skapa välstånd i Donauregionen

I regionen finns exempel på EU:s ytterligheter, både i ekonomiskt och socialt hänseende. Skillnaderna är slående mellan de mest konkurrenskraftiga regionerna och de fattigaste, mellan de mest högutbildade och de mest lågutbildade och mellan den högsta och lägsta levnadsstandarden. Strategin stärker Europa 2020 och erbjuder möjligheter att sammanföra kapitalstarka marknader med dem som har tillgång till arbetskraft och tekniskt avancerade marknader med de väntande marknaderna, särskilt genom att man sprider kunskapsamballet

---

³ Slutatsatser från rådet (miljö) av den 15 mars 2010: ”att sätta stopp för förlusten av biologisk mångfald och förstörelsen av ekosystemtjänster i EU senast 2020, i möjligaste mån återställa dem och samtidigt förstärka EU:s bidrag till avvärdandet av den globala förlusten av biologisk mångfald”.

och genom en tydlig inriktning på inkludering. Marginaliserade befolkningsgrupper (särskilt romerna, av vilka de flesta bor i regionen) bör dra särskild nytta av detta.

Huvudfrågor

Utbildning och kompetens

Det behövs investering i människor så att regionen kan utvecklas och växa på ett hållbart sätt, samtidigt som man prioriterar kunskap och inkludering. Om man bygger vidare på framgången i delar av regionen kan man öka tillgången till utbildning och modernisera fortbildning och socialt stöd.

Forskning och innovation

Riktat stöd till forskningsinfrastruktur stimulerar kompetensen och fördjupar nätverksarbetet mellan kunskapsleverantörer, företag och politiker. Regionen måste använda nationella och regionala medel bättre och dra nytta av det europeiska området för forskning fullt ut. Gällande bilaterala avtal bör leda till multilateral samordning. Utvecklingsregioner kan utnyttja ledande innovativa regioner som faktiskt håller världsklass.

Företag

Det finns högpresterande europeiska regioner i området. Andra regioner ligger långt efter. Dessa skulle gagnas av bättre förbindelser mellan innovation och företagsstödjande organisationer. Kluster och länkar mellan spetsforskningscentrum, som knyter dem till befintliga utbildnings- och forskningsnätverk, ökar konkurrenskraften hos företag i tidigare marknadsled i hela regionen.

Arbetsmarknaden

Högre sysselsättningsnivåer är grundläggande. Människor behöver få möjlighet att arbeta i närheten av sin bostadsort. De behöver också rörlighet. Regionen måste kunna erbjuda en framtid för de mest framstående och företagsamma genom närmare samarbete om politik, åtgärder och informationsutbyte.

Marginaliserade befolkningsgrupper

En tredjedel av den befolkning inom EU som riskerar att hamna i fattigdom bor i området. Många av dessa kommer från marginaliserade befolkningsgrupper. De romska befolkningsgrupperna, av vilka 80 % bor i regionen, drabbas framför allt av socialt och ekonomiskt utanförskap, geografisk segregering och undermåliga levnadsvillkor. Deras försök att förbättra sina levnadsvillkor har effekter över hela EU, men man måste först ta itu med orsakerna i regionen.

Exempel på mål:

- 3 % av BNP investeras i forskning och utveckling 2020.
- EU-invånarna i regionen har tillgång till bredband 2013.
- Antalet patent som utfärdas i regionen ska öka med 50 %.
- Öka andelen av EU-befolkningen i åldern 30–34 år med högre utbildning med 40 % till 2020.

3.4. Stärka Donauregionen

De dramatiska förändringarna sedan 1989 har omvandlat samhället. Donauregionen kräver särskild uppmärksamhet eftersom den omfattar medlemsstater som har anslutit sig vid olika tillfällen, länder som ansöker om EU-medlemskap och andra tredjeländer. De flesta står inför

liknande problem men har olika resurser. För att man effektivt ska kunna åtgärda de gemensamma problemen när det gäller säkerhet och bekämpning av allvarlig och organiserad brottslighet krävs samordning på alla nivåer. Utbyte av god administrativ praxis är viktigt för att regionen ska bli säkrare och för att dess integrering i EU ska stärkas.

Huvudfrågor

Institutionell kapacitet och samarbete

Strukturerna och kapaciteten för beslutsfattande inom den privata och offentliga sektorn måste förbättras. Det krävs god planering och internationellt samarbete, och dessutom stöd genom en makroregional strategi. Det är mycket viktigt att resurserna används optimalt.

Säkerhet

Korruption och organiserad och allvarlig brottslighet är ett allt större problem. Varusmuggling, människohandel och gränsöverskridande svarta marknader kräver att rättsstaten stärks både inom och över jurisdiktionsgränserna. Utbytet av underrättelseinformation måste bli bättre, och effektiva gemensamma åtgärder vidtas.

Exempel på mål:

- Fastställa riktmärken för e-förvaltning och minska onödig byråkrati till 2012.
- År 2015 ska det ta högst fyra veckor för att få tillstånd att starta en affärsverksamhet.
- Ett effektivt informationsutbyte mellan brottsbekämpande aktörer, för att öka säkerheten och åtgärda allvarlig och organiserad brottslighet i de 14 länderna (2015).
- Ett effektivt samarbete mellan berörda brottsbekämpande aktörer (2015).

4. GENOMFÖRANDE OCH FÖRVALTNING

För att kunna ta itu med problemen behöver vi en god grund för samarbetet.

• En hållbar ram för samarbete

I strategin försöker man utnyttja de medel som finns tillgängliga på bästa möjliga sätt genom att anpassa insatserna, särskilt politiken och finansieringen. Åtgärderna kompletterar varandra. Alla intressenter måste ta ansvar. I detta avseende är deklarationen från toppmötet om Donau⁴ i Bukarest ett viktigt åtagande. Kommissionen kan hjälpa till genom att underlätta och stödja åtgärderna, men detta kräver engagemang och praktiskt deltagande från alla myndigheter på nationell, regional och annan nivå. Samarbete med internationella och gränsöverskridande organisationer runtom i regionen kommer att ge synergieffekter och göra det möjligt att undvika dubbelarbete. En starkt territoriell dimension ger ett samordnat tillvägagångssätt och uppmuntrar till bättre samordning av sektorspolitiken. Det måste finnas en absolut inriktning på resultat.

• Samordning

Flera åtgärder behövs.

Kommissionen kommer att vara ansvarig för den övergripande samordningen, med hjälp av en högnivågrupp med medlemmar från alla medlemsstater. Tredjeländer kommer att bjudas in till gruppen vid behov.

---

⁴ Bukarest den 8 november 2010.

Tanken är att kommissionen ska samråda med gruppen om ändringar i strategin och handlingsplanen och om rapporter och övervakning. Gruppen ska ansvara för målsättningar och prioriteringar i arbetet.

Samordningen av varje prioriterat område blir medlemsstaternas uppgift (tillsammans med länder och regioner utanför EU, utom när det gäller frågor som EU hanterar på medlemsstatsnivå, till exempel säkerhet och allvarlig och organiserad brottslighet) i samråd med kommissionen och berörda EU-organ och regionala organ. Särskilda samordnare för de prioriterade områdena, som är engagerade, erkända och har expertkunskaper när det gäller hela Donauregionen, kommer att ansvara för genomförandet. De ska t.ex. komma överens om planeringen med mål, indikatorer och tidsplaner och se till att det förekommer omfattande kontakter mellan projektansvariga, program och finansieringskällor och ge tekniskt stöd och råd. Detta arbete ska vara transnationellt, sektorsövergripande och interinstitutionellt.

Kommissionen ska underlätta arbetet, med hjälp av de nationella kontaktpunkterna. Dessa ansvarar för samordningen i varje land, de identifierar lämpliga kontakter och sköter framför allt de praktiska aspekterna på arbetet.

- **Genomförande**

Alla ansvarar för att genomföra insatserna på landnivå, regional nivå, stadsnivå och lokal nivå. Insatserna (som anger vilket mål som ska uppnås) måste omvandlas till konkreta projekt (som är detaljerade och kräver en projektledare, en tidsram och finansiering). Insatserna bör underlättas genom att man lämnar in förslag, samtidigt som det är viktigt att respektera att besluten fattas oberoende inom programmet.

- **Finansiering**

Strategin genomförs genom att befintliga medel mobiliseras och vid behov anpassas till målen i linje med de övergripande ramarna. Naturligtvis finns redan en hel del medel tillgängliga via många EU-program (t.ex. 100 miljarder euro från strukturfonderna 2007–2013 och betydande belopp också från instrumentet för stöd inför anslutningen och det europeiska grannskaps- och partnerskapsinstrumentet). Urvalsförfarandena för projekt skulle kunna ses över så att de stöder de fastställda målsättningarna. Det finns också andra källor, till exempel investeringsramen för västra Balkan och de internationella finansinstituten (t.ex. EIB: 30 miljarder euro 2007–2009, med stöd till farbarhet och sanering). Man bör också utnyttja möjligheten att kombinera bidrag och lån. Vidare finns det nationella, regionala och lokala resurser. Det är naturligtvis av avgörande betydelse att man kan få tillgång till och kombinera finansiering, särskilt från offentliga och privata källor under EU-nivå.

- **Rapportering och utvärdering**

Kommissionen ansvarar för rapportering och utvärdering, i samarbete med samordnarna för det prioriterade området och andra intressenter. Samordnarna kommer att fastställa vilka framsteg som görs, och se till resultaten av insatserna och projekt och till hur väl målsättningarna uppfylls. De ska också regelbundet informera om sitt arbete. På grundval av denna information utarbetar kommissionen rapporter och redogör för framstegen med handlingsplanen.

Kommissionen anordnar även ett årligt forum för att diskutera arbetet, samråda om reviderade åtgärder och ta fram nya metoder. Länderna, EU-institutionerna och intressenterna (särskilt mellanstatliga organ, privata sektorn och det civila samhället) deltar i forumet.

- **Inga nya EU-medel, ingen ny EU-lagstiftning, inga nya EU-strukturer**

Kommissionen utarbetar strategin under förutsättning att den inte ska medföra någon särskild behandling, vare sig i budgetmässiga eller rättsliga termer, för regionen.

- 1) Strategin innebär inte att några nya EU-medel tillhandahålls. Kompletterande internationella, nationella, regionala eller privata medel kan förekomma, men framför allt ska befintliga medel användas bättre.
- 2) Strategin kräver inte några ändringar av EU:s lagstiftning eftersom EU lagstiftar för EU-27 och inte enbart för en makroregion. Ändringar kan göras på nationell eller någon annan nivå för att specifika mål ska kunna uppnås, om man kommer överens om det.
- 3) Strategin innebär inte att några nya strukturer inrättas. Genomförandet sker via befintliga organ som måste komplettera varandra i så stor utsträckning som möjligt. Man räknar inte med någon sammanlagd effekt på kommissionens resurser.

5. KOPPLINGAR TILL EU-POLITIKEN

Syftet med strategin är att stärka genomförandet av EU:s politik och lagstiftning i området, för att öka integrationen av hela regionen. Den ger politiskt stöd till pågående initiativ och ökar deras synlighet. Framför allt ingår en del åtgärder som beslutats inom ramen för befintliga organ i handlingsplanen.

- Europa 2020 är EU:s viktigaste åtagande när det gäller arbetstillfällen och smart och hållbar tillväxt som rör alla, och strategin kommer att befästa detta åtagande. Den har fem huvudmål. Dessa är att främja sysselsättning, förbättra villkoren för innovation, forskning och utveckling, uppfylla mål avseende klimatförändringar och energi, förbättra utbildningsnivåer och främja social integration, särskilt genom att minska fattigdomen och anta lösa de problem som en åldrande befolkning medför. Strategin, med sin vision för Donauregionen 2020, stärker detta. Den stöder en hållbar tillväxt, syftar till att minska energiförbrukningen, ökar användningen av förnybara energikällor, moderniserar transportsektorn så att den blir miljövänligare och effektivare och främjar miljövänlig turism. Strategin bidrar till att eliminera flaskhalsar på den inre marknaden och förbättrar företagsklimatet.
- Förenlighet med EU:s lagstiftning och politik är central i strategin. Den åtgärdar brister i genomförandet samt praktiska och organisatoriska svårigheter som leder till att det inte blir några resultat. Den stödjer ett bättre genomförande av EU:s rättsliga förpliktelser, särskilt när det gäller den inre marknaden och miljön. Den bidrar också till sådan politik som transport (det transeuropeiska transportnätet håller på att ses över och också den framtida transportpolitiken), de transeuropeiska energinäten (TEN-E), strategin för den inre marknaden (inremarknadslagen) och den digitala agendan för Europa. EU:s mål och strategi avseende biologisk mångfald efter 2010 och dess vision för 2050 och mål för 2020 stärks också. Såsom port till grannar i Europa och vidare till Asien har regionen stor betydelse när det gäller att ge stöd till annan EU-politik för yttre förbindelser i linje med den europeiska grannskapspolitiken och dess regionala initiativ (t.ex. det östliga partnerskapet).

6. SLUTSATSER

Strategin ger en hållbar ram för politisk integration och enhetlig utveckling för Donauregionen. I strategin fastställs prioriterade åtgärder som ska göra Donauregionen till en

EU-region för 2000-talet. Den måste åtföljas av tillräcklig information och offentlighetsåtgärder för att dess mål ska bli allmänt kända.

Kommissionen uppmanar där rådet att behandla och godkänna detta meddelande och den åtföljande handlingsplanen.